

Výroční zpráva Centra mediévistických studií AV ČR a UK při FLÚ AV ČR, v. v. i., v Praze za rok 2010

I. Základní informace o pracovišti v roce 2010

1. Personální stav

Činnost CMS zajišťovalo v roce 2010 18 pracovníků v rámci přepočtených 13,65 úvazků. Ředitelem CMS byl prof. PhDr. Petr Sommer, DSc., zástupcem ředitele prof. PhDr. František Šmahel, DrSc. Jako odborní pracovníci v CMS působili na částečné nebo celé úvazky Mgr. Pavlína Cermanová, Ph.D., PhDr. Eva Doležalová, Ph.D., Mgr. Dušan Foltýn, prof. PhDr. Jan Klápště, CSc., Mgr. Pavlína Mašková, PhDr. Jiří Militký, Ph.D., PhDr. Martin Musílek, Mgr. Martin Nodl, Mgr. Robert Novotný, Ph.D., Mgr. Jiří Petrášek, Mgr. Jaroslav Svátek, Mgr. Pavel Soukup, Ph.D., PhDr. Jana Zachová, CSc., prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc., a Mgr. Václav Žůrek. V různých obdobích roku 2010 s CMS externě spolupracovali Mgr. Jan Hrdina, Mgr. Hana Chorvátová, prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc., doc. PhDr. Martin Nejedlý, Dr., Dr. Pavlína Rychterová a Dr. Gabriel Silagi. Jako studentská vědecká síla vypomáhal Bc. Vojtěch Bažant. Funkci sekretářky nadále vykonávala paní Jana Semelová.

2. Finanční zajištění činnosti CMS

Rozpočet CMS byl v roce 2010 z většiny tvořen fakultativními prostředky, zejména díky projektu Centra základního výzkumu (MŠMT) a projektu Reforma a kompaktáta (AV ČR). Institucionální rozpočet v rámci AV ČR zůstal zachován na úrovni předchozího roku. Druhý zřizovatel CMS, Univerzita Karlova a její Filozofická fakulta, podpořil v roce 2010 činnost CMS při řešení mezinárodního projektu Benediktini a při přípravě anglických verzí publikací „Proměna českých zemí ve středověku“ (Jan Klápště) a „Přemyslovci. Budování českého státu“ (Petr Sommer, Dušan Třeštík, Josef Žemlička a kol.).

Ministerstvo kultury ČR koncem roku 2010 přijalo k financování v rámci programu NAKI projekt Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800-1300 (za CMS P. Sommer, J. Žemlička, P. Mašková, D. Foltýn, J. Kremer). V grantové soutěži GA ČR naopak prozatím neuspěly projekty věnované benediktinům, středověkým cestopisům a dějinám Židů v českých zemích. V roce 2010 pokračovalo řešení projektu Reforma a kompaktáta (hlavní řešitel F. Šmahel, koordinátor R. Novotný) a grantů Rituály, ceremonie a festivity (GA AV ČR, řešitelé F. Šmahel, M. Nodl a V. Žůrek) a Prothiusitská polemika (GA ČR, řešitel P. Soukup).

3. Ocenění výsledků činnosti CMS

Knize „Přemyslovci. Budování českého státu“ byly v roce 2010 uděleny cena rektora Univerzity Karlovy za nejlepší vědeckou publikaci roku 2009, cena Akademie věd ČR a výroční cena Českého literárního fondu za vědeckou literaturu.

II. Vědecká činnost CMS

1. Vědecké projekty

Křesťanství a česká společnost ve středověku: normy a skutečnost (evropské souvislosti českého tématu), centrum základního výzkumu LC 521, podporované MŠMT ČR. Projekt se stal hlavní

součástí programu CMS, pro jehož řešení se CMS spojilo s Ústavem dějin křesťanského umění KTF UK v Praze.

Nejdůležitější výstupy v roce 2010:

- Martin Nodl, Dekret kutnohorský, Praha : Nakladatelství Lidové noviny 2010, 464 stran, ISBN 978-80-7422-065-4
- Legendy Wolfenbüttelského rukopisu, ed. Jana Zachová, Praha : Filosofia 2010, 210 s., ISBN 978-80-7007-342-1
- Die Heiligen und ihr Kult im Mittelalter, ed. Eva Doležalová (Colloquia mediaevalia Pragensia 11), Praha : Filosofia 2010, 448 s., ISBN 978-80-7007-292-9

V rámci výzkumného centra „Křesťanství a česká společnost“ byly v roce 2010 řešeny tyto dílčí projekty:

- *Numismatický sborník a konference* (J. Militký). Pod záštitou CMS pokračovala koordinovaná prezentace výsledků numismatického výzkumu. V roce 2010 vyšel Numismatický sborník 23 a 24, první svazek řady Monumenta numismatica (V. Novák, The Kelč Hoard revised) a třísvazková monografie J. Militkého o nálezech antických mincí. Ve dnech 4.-7. 10. proběhla v Žumberku konference „Nálezy mincí od antiky po raný novověk (II). Výroba – distribuce – tezaurace ve světle mincovních nálezů“. J. Militký se rovněž podílel na výstavě „Královský sňatek“ v domě U kamenného zvonu (ve spolupráci s ÚDU AV ČR).
- *Les croisades tardives : confrontations interconfessionnelles au XIVe-XVe siècles* (M. Nejedlý, P. Soukup, J. Svátek). Rok 2010 byl posledním rokem projektu, řešeného od roku 2005 ve spolupráci s univerzitou Toulouse II. Do tisku byl odevzdán sborník z pražské konference „Mémoires, histoires et images des croisades“ (editoři M. Nejedlý, J. Svátek a D. Baloup). Všechny konferenční sborníky jsou v současnosti v rukou nakladatelství Méridiennes/FRAMESPA v Toulouse. Ve dnech 6.-7. 5. 2010 proběhla v Barceloně konference „Partir en croisade à la fin du Moyen Âge“, kde za český tým přednášel P. Soukup.
- *Sbírka pramenů k náboženským dějinám* (P. Soukup, P. Cermanová). Pokračovaly práce na svazku Českých postil Jakoubka ze Stříbra (editor Ota Halama).

Reforma a kompaktáta: nové konfigurace světské a církevní moci v epoše basilejského koncilu, projekt M300090903 v rámci Programu interní podpory projektů mezinárodní spolupráce AV ČR (hlavní řešitel: F. Šmahel, koordinátor: R. Novotný). Zahraničním partnerem je prof. Thomas Prügl a Institut für Kirchengeschichte der Katholisch-Theologischen Fakultät der Universität Wien.

V rámci projektu proběhly dvě vědecké konference. Ve dnech 8.-10. 7. 2010 se v Praze konal „IIIrd Prophetic Workshop: Making of Prophecy. Methods of Rewriting – Rewriting of Methods“. Spojujícím tématem byly metody reinterpretace prorocství v nových kulturních a společenských kontextech. Na konferenci zaznělo 12 příspěvků, z toho 10 od zahraničních badatelů (USA, Rakousko, Francie, Izrael, Itálie). – Ve dnech 15.-16. 11. proběhla v Praze konference „Hinter den Spiegeln der Texte. Akteure, Argumente und Ambitionen zur Zeit der Konzilien von Konstanz und Basel“, hlavní vědecké setkání tohoto tříletého programu. Podílelo se na něm 17 aktivních účastníků, z toho 11 zahraničních badatelů (Velká Británie, Německo, Švýcarsko, Rakousko, Itálie).

Nejdůležitější výstupy v roce 2010:

- Pavel Soukup, Jaroslav Svátek a kol., *Křížové výpravy v pozdním středověku. Kapitoly z dějin náboženských konfliktů*, Praha: NLN 2010, 247 s., ISBN 978-80-7422-055-5

V rámci projektu „Reforma a kompaktáta“ byly v roce 2010 řešeny tyto dílčí projekty:

- *Czech Medieval Sources online* (R. Novotný, J. Petrášek). Během roku 2010 pokračovaly práce na internetovém portálu. Podařilo se zpřístupnit dalších čtyřicet svazků, celkový počet pramenných edic přístupných zdarma na internetu dosáhl koncem roku 2010 počtu 277.

Rituály, ceremonie a festivity ve střední Evropě 14. a 15. století, grantový projekt IAA800090901 Grantové agentury Akademie věd ČR (F. Šmahel, M. Nodl, V. Žůrek)

Hlavním cílem projektu *Rituály, ceremonie a festivity ve střední Evropě 14. a 15. století* je zmapovat rituály, rituální jednání a ceremonie, jež se uplatňovaly v prostředí Českého království ve 14. a 15. století. Druhý rok grantového projektu byl věnován jak heuristické analýze pramenů, tak dílčím interpretacím, jež připravují podklady pro hlavní výstup grantového projektu, jímž bude v roce 2011 kolektivní monografie řešitelského týmu. V roce 2010 řešitelský tým připravil do tisku kolektivní monografii „Moc a její symbolika ve středověku“, jež vychází z mezinárodního, česko-polského pracovního zasedání, uskutečněného v rámci grantového projektu 20. listopadu 2009. V roce 2010 byl v rámci grantového projektu uspořádán mezinárodní česko-polský pracovní seminář na téma „Manželství v pozdním středověku: rituály a obyčeje / Małżeństwa w późnym średniowieczu: rytuały i zwyczaje“, uskutečněný 29. října 2010 ve spolupráci s Katolickou univerzitou v Lublinu.

V roce 2010 byly v rámci projektu vydány čtyři studie, dalších 9 studií a 3 odborné knihy jsou v tisku.

Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800-1300, projekt NAKI podporovaný Ministerstvem kultury ČR (P. Sommer, J. Žemlička, P. Mašková, D. Foltýn, J. Kremer). Rok 2010 byl věnován přípravě dokumentace potřebné pro podání návrhu do veřejné soutěže. Řešení projektu zahrnujícího i velkou sezónní výstavu bude probíhat v letech 2011-2015 za spolupráce CMS, Národní galerie a KTF UK. Projekt v CMS naváže na dřívější sérii kolokvií *Historia monastica*. Řeholní problematice je věnována také výstava k dějinám dominikánů „Hic sunt (domini)canes v konventu u sv. Jiljí. CMS se podílelo na libretu výstavy (D. Foltýn) a na doprovodném cyklu přednášek.

Lucemburkové, publikační projekt ve spolupráci s Nakladatelstvím Lidové noviny. Po úspěchu knihy *Přemyslovci* začala příprava návazné publikace věnované působení lucemburské dynastie v zemích České koruny. V roce 2010 byla vypracována struktura knihy a sestaven autorský kolektiv, který čítá více než 50 autorů. Hlavními redaktory jsou L. Bobková a F. Šmahel, výkonnými redaktory P. Mašková a R. Novotný.

Magistri Iohannis Hus Opera omnia (G. Silagi), ediční projekt. Při CMS působí akademická Komise pro vydávání spisů M. Jana Husa. Sekretář Komise G. Silagi zprostředkovává spolupráci s nakladatelstvím Brepols, které vydává řadu v rámci své série *Corpus Christianorum – Continuatio mediaevalis*. V roce 2010 vyšly dva svazky: souborné dílo Jeronýma Pražského (ed. F. Šmahel a G. Silagi) jako supplementum Husových Opera, a nové vydání *Polemica* (ed. J. Eršil) připravené G. Silagim.

Protihusitská polemika a česká otázka v 15. století, grantový projekt 404/09/P605 Grantové agentury České republiky (P. Soukup). V roce 2010 byla do tisku odevzdána další studie, předneseny dva konferenční příspěvky a dvě seminární přednášky. Databáze protihusitských traktátů na adrese www.antihus.eu byla doplněna o několik desítek nových záznamů.

2. Uspořádané konference

- Medieval Pilgrim Badges. Prospects of European Research, Praha 21.-24. 4. 2010 (J. Hrdina, spolupořadatelství CMS)
- Eigenkirchen, Höfe, Sitze und die Entwicklung von frühen Eliten in Ostmitteleuropa, Kutná Hora 26.-28. 5. 2010 (P. Sommer, spolupořadatelství CMS)
- Interdisciplinary Undergraduate and Graduate Seminar, Třešť 3.-6. 6. 2010 (P. Sommer, ve spolupráci s Universitát Salzburg)
- IIIrd Prophetic Workshop: Making of Prophecy. Methods of Rewriting – Rewriting of Methods, Praha 8.-10. 7. 2010 (P. Cermanová)
- Nálezy mincí od antiky po raný novověk (II). Výroba – distribuce – teaurace ve světle mincovních nálezů, Žumberk 4.-7. 10. 2010 (J. Militký)
- Manželství v pozdním středověku: rituály a obyčeje / Małżeństwa w późnym średniowieczu: rytuały i zwyczaje, Praha 29. 10. 2010 (M. Nodl, ve spolupráci s KUL Lublin)
- Interdisciplinary Undergraduate and Graduate Seminar, Salzburg 29.-31. 10. 2010 (P. Sommer, ve spolupráci s Universitát Salzburg)
- Hinter den Spiegeln der Texte. Akteure, Argumente und Ambitionen zur Zeit der Konzilien von Konstanz und Basel, Praha 15.-16. 11. 2010 (P. Cermanová, R. Novotný)
- Ordensgeschichte des Mittelalters, Dresden 15.-16. 11. 2010 (P. Blažek, spolupořadatelství CMS)

3. Příspěvky pracovníků CMS na vědeckých konferencích

- P. Cermanová, Making of Prophecy, Praha 8.-10. 7.
- P. Cermanová, Universal Reformation: Intellectual Networks, Oxford 21.-23. 9.
- P. Cermanová, Hinter den Spiegeln der Texte, Praha 15.-16. 11.
- D. Foltýn, Ordensgeschichte des Mittelalters, Dresden 15.-16. 11.
- J. Hrdina, International Medieval Congress, Leeds 12.-15. 7.
- H. Chorvátová, Děti ve velkoměstech, Praha 12.-13. 10.
- J. Klápště, Eigenkirchen, Höfe, Sitze, Kutná Hora 26.-28. 5.
- J. Militký, Nálezy mincí II, Žumberk 4.-7. 10.
- M. Musílek, Nálezy mincí II, Žumberk 4.-7. 10.
- M. Musílek, Adel und Landesherr, Münster 2.-5. 11.
- M. Nodl, Forum Urbes Medii Aevi IX, Opava 2.-4. 6.
- M. Nodl, Zwyciezcy i przegrani w dziejach Czech i Polski, Lubostron 27.-29. 9.
- M. Nodl, Manželství v pozdním středověku, Praha 29. 10.
- R. Novotný, Hinter den Spiegeln der Texte, Praha 15.-16. 11.
- J. Petrášek, The Bohemian Reformation and Religious Practice, 23.-25. 6.
- P. Sommer, Eigenkirchen, Höfe, Sitze, Kutná Hora 26.-28. 5.
- P. Sommer, Ordensgeschichte des Mittelalters, Dresden 15.-16. 11.
- P. Sommer, Děti ve velkoměstech, Praha 12.-13. 10.
- P. Sommer, Die Christianisierung Europas, Köln 16.-18. 12.
- P. Soukup, Partir en croisade à la fin du Moyen Âge, Barcelona 6.-7. 5.
- P. Soukup, The Bohemian Reformation and Religious Practice, 23.-25. 6.
- P. Soukup, Hinter den Spiegeln der Texte, Praha 15.-16. 11.

J. Svátek, 51. setkání Centre européen d'études bourguignonnes, Madrid 23.-26. 9.
J. Žemlička, Děti ve velkoměstech, Praha 12.-13. 10.
V. Žůrek, Doktorská letní škola NCMS, Bergen 9.-13. 8.

III. Zahraniční spolupráce

1. Účast CMS na mezinárodních projektech

- *Ruralia (The Jean-Marie Pesez conferences on medieval rural archaeology)*, evropská skupina pro výzkum středověké vesnice (J. Klápště, P. Sommer). Pokračovala redakční příprava svazku 8 (Processing, Storage, Distribution of Food – Food in the Medieval Rural Environment), který vydá Brepols v roce 2011. Souběžně probíhá příprava vydání knihy J. Klápště, *The Czech lands in medieval transformation*, v nakladatelství Brill. V roce 2010 bylo dokončeno přepracování českého textu a anglický překlad a text byl odevzdán nakladatelství Brill. Dotaci poskytla Ediční rada AV ČR.
- *Prameny ke středověkým židovským dějinám v Čechách a na Moravě* (J. Žemlička, E. Doležalová, M. Musílek). V rámci mezinárodní spolupráce, na niž se z české strany vedle CMS podílí také Historický ústav AV ČR, v.v.i., byl podán nový projekt do soutěže GAČR s názvem „Soužití křesťanského a židovského obyvatelstva ve středověkých Čechách“ (E. Doležalová, M. Musílek). Řešitelé projektu by se zároveň podíleli na projektu „Corpus der Quellen zur mittelalterlichen Geschichte der Juden im Reichsgebiet“ koordinovaného Arye Maimon-Institut für Geschichte der Juden (Universität Trier). V roce 2010 byl projekt doporučen oborovou komisí GAČR k financování, ale vzhledem k umístění v pořadí a finančním možnostem GA ČR byl zařazen na čekací listinu. Definitivní výsledky budou známy na konci února 2011.
- *Reforma a kompaktáta* – viz část II/1.
- *Les croisades tardives* – viz část II/1.

2. Přednášky zahraničních vědců v CMS

V rámci nekonečného cyklu „Moderní metody a přístupy medievistiky“ v roce 2010 přednášeli:

- Kathrin Utz Tremp (Staatsarchiv Freiburg), Von der Häresie zur Hexerei: Das „Laboratorium“ Freiburg (Schweiz), 19. 2. 2010
- Anne Hudson (Oxford), From Oxford to Bohemia: reflections on the transmission of Wycliffite texts, 26. 3. 2010
- Eike Gringmuth-Dallmer (Humboldt Universität zu Berlin), Hochmittelalterliche Transformationsprozesse im Siedlungswesen in vergleichender Sicht, 12. 5. 2010
- Georg Modestin (Universität Freiburg/Schweiz), Eine ‚coniuratio‘ gegen Kaiser Karl im Jahr 1360 und das Schweigen des Chronisten, 18. 6. 2010
- Ján Lukačka (Univerzita Komenského v Bratislave), Matúš Čák Trenčiansky, 8. 10. 2010
- Alain Demurger (Université Paris IV), Le procès des templiers. Problèmes et perspectives de recherche, 14. 10. 2010
- Joanna Skorzevska (University of Oslo), Ofiary za zbawienie duszy w Polnocnej i Srodkowej Europie. Wybrane zagadnienia, 22. 10. 2010
- Jean-Marie Moeglin (Université Paris IV), Récrire l'histoire de la Guerre de Cent ans, 4. 11. 2010

3. Dvoustranné meziústavní smlouvy o vědecké spolupráci

- Geisteswissenschaftliches Zentrum für Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas e.v. an der Universität Leipzig, Německo
- Arye Maimon-Institut für Geschichte der Juden, Universität Trier, Německo
- Centre for Medieval Studies at the University of Bergen, Norsko
- Akademia Świątokrzyska im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Polsko
- Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polsko
- Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla PAN, Warszawa, Polsko
- Interdisziplinäres Zentrum für Mittelalterstudien der Universität Salzburg, Rakousko
- Centrum pre štúdium kresťanstva v Banskej Bystrici, Slovensko

IV. Vědecká výchova v rámci doktorského studia

1. Setkání doktorandů a Letní škola medievistických studií

Sedmnácté setkání doktorandů proběhlo 9. 3. 2010 v Akademickém konferenčním centru. Ve dnech 3.-5. 9. 2010 se v Sázavě konal 6. ročník Letní školy medievistických studií. Úvodní přednášky se ujala prof. Libuše Hrabová, následoval tematický blok „Cum perverso perverteris – Reflexe abnormality ve středověku“ a nově také blok paralelních seminářů, tradičně pak nedělní „Otevřená scéna“ s příspěvky doktorandů. Zúčastnilo se jako obvykle kolem 50 mladých medievistů.

2. Semináře, kursy, konzultace

Po celý rok probíhaly konzultace pro diplomanty a doktorandy, na nichž se podíleli všichni zaměstnanci CMS. Seminář pro doktorandy-medievisty různých oborů zaměřený na četbu středověkých latinských historických pramenů vedla dr. Jana Zachová. Zaslouhou doc. Martina Nejedlého pokračovala spolupráce s CeFRoS a s Česko-francouzským seminářem na FF UK, v jehož rámci přednášeli někteří zahraniční hosté CMS. Pokračoval také « jour fixe », spontánní seminář doktorandů a postdoktorandů, zaměřený na diskusi a badatelské reportáže. V roce 2010 proběhla setkání nad následujícími tématy: Středověký obraz svědkem své doby (V. Horáček, 21. 1.), Jan Hus Superstar (R. Novotný, 18. 2.), Tábor Is Not Dead! (O. Halama, 18. 3.), Notace není legrace... Několik pohledů na hudební medievistiku (L. Mráčková a kol., 15. 4.), Všechno, co jste kdy chtěli vědět o odpustcích (a nebojíte se zeptat) (J. Hrdina, 20. 5.), Předkové kolem nás (V. Žůrek, 16. 9.), Zbožné putování vs. „odpuštěná turistika“ (J. Svátek, 21. 10.), Cizí středověk? Soudní procesy se zvířaty (P. Soukup, 18. 11.), Antihus a co s tím (P. Soukup, 16. 12.).

V. Nejvýznamnější popularizační aktivity

- Hic sunt (domini)canes. Výstava k dějinám dominikánů v Praze, spolupráce na libretu (D. Foltýn)
- Královský sňatek. Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský 1310. Výstava v domě U kamenného zvonu v Praze, spolupráce na libretu (J. Militký)
- Dějiny se musí neustále přepisovat. Rozhovor s F. Šmahelem, Lidové noviny, 21. 8. 2010, s. 26
- Rehabilitace Husova domu v Husinci. Příprava ideového návrhu Kulturního, pedagogického a badatelského centra v Husinci a jeho prezentace veřejnosti (R. Novotný)

- Redakční činnost v edičních řadách nakladatelství Argo Historické myšlení, Každodenní život, Ecce homo, Dějiny Evropy a Memoria medii aevi (M. Nodl)
- Vystoupení v pořadech ČT24 a ČRo 7 (E. Doležalová)
- Publikace v denících, kulturních a popularizačních časopisech (M. Nodl, M. Musílek ad.)
- Přednášky pro veřejnost (J. Žemlička, P. Mašková ad.)
- Lektorská činnost v kurzech Pražské informační služby (M. Musílek)

VI. Publikace vydávané Centrem mediévistických studií

Časopis *Studia mediaevalia Bohemica* (ISSN 1804-0977) vstoupil do svého druhého ročníku. Časopis byl zařazen do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice v jeho aktualizované verzi zveřejněné 29. 6. 2010. Časopis vychází dvakrát ročně, dosud vyšla dvě čísla ročníku 1 (2009) a první číslo ročníku 2 (2010). Jako šéfredaktoři nadále působili F. Šmahel a P. Sommer, jako redaktoři R. Novotný a V. Žůrek. Recenzní rubrika časopisu plní svůj cíl informovat v úplnosti o bohemikální mediévistické produkci, výběrově i o dalších titulech. Mezinárodní redakční rada se sešla v CMS dne 18. 6. 2010.

Druhým periodikem vydávaným na půdě CMS je ***Numismatický sborník*** (redaktoři J. Militký a P. Sommer, viz výše). V roce 2010 vyšly svazky 23 (2008) a 24 (2009).

CMS a jeho pracovníci dále vydali tyto monografie, edice a sborníky:

- František Šmahel, *Život a dílo mistra Jeronýma Pražského. Zpráva o výzkumu*. Praha : Argo 2010, 390 s., ISBN 978-80-257-0269-7
- Martin Nodl, *Dekret kutnohorský*, Praha : Nakladatelství Lidové noviny 2010, 464 s., ISBN 978-80-7422-065-4
- Jiří Militký, *Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech Republic. Bohemia, vols 1-3 (Collection Moneta 107-109)*, Wetteren – Warszawa : Moneta 2010, 290 + 195 + 119 s., ISBN 978-90-77297-75-9, 978-90-77297-76-6, 978-90-77297-77-3
- *Magistri Hieronymi de Praga Quaestiones, polemica, epistulae*, edd. František Šmahel, Gabriel Silagi, Turnhout : Brepols 2010 (Corpus christianorum, Continuatio mediaevalis 222), CLXIV + 308 s., ISBN 978-2-503-52920-2
- *Iohannes Hus, Polemica*, edd. Jaroslav Eršil, Gabriel Silagi (Magistri Iohannis Hus Opera omnia 22; Corpus christianorum. Continuatio mediaevalis 238), Turnhout 2010, XXXII+650 s., ISBN: 978-2-503-53254-7
- *Legendy Wolfenbüttelského rukopisu*, ed. Jana Zachová, Praha : Filosofia 2010, 210 s., ISBN 978-80-7007-342-1
- Vlastimil Novák, *The Kelč Hoard revised: Fragments of Islamic Silver Coins (Monumenta Numismatica 1)*, Praha : Filosofia 2010, 115 s., ISBN 978-80-7007-324-7
- Pavel Soukup, Jaroslav Svátek a kol., *Křížové výpravy v pozdním středověku. Kapitoly z dějin náboženských konfliktů*, Praha: NLN 2010, 247 s., ISBN 978-80-7422-055-5
- *Die Heiligen und ihr Kult im Mittelalter*, ed. Eva Doležalová (Colloquia mediaevalia Pragensia 11), Praha : Filosofia 2010, 448 s., ISBN 978-80-7007-292-9

VII. Vědecká rada CMS a členové/Fellows CMS

Na 34. zasedání dne 10. 3. 2010 členů/Fellows CMS byla zvolena Vědecká rada CMS pro příští tříleté období, a to v tomto složení: prof. PhDr. Ivan Hlaváček, CSc. (předseda), prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc., doc. PhDr. Vilém Herold, CSc., doc. PhDr. Petr Charvát, DrSc., CSc.,

prof. PhDr. Jan Klápště, CSc., doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., prof. PhDr. Jiří Kuthan, DrSc., prof. JUDr. Karel Malý, DrSc., Prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D., PhDr. Zuzana Silagiová, prof. PhDr. František Šmahel, DrSc., a prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc.

Na tomtéž zasedání byli novými členy/Fellows CMS zvoleni Eva Doležalová, Robert Antonín a Antonín Kalous. Na 34. zasedání Fellows přednášeli Vladimír Růžek a Martin Hložek na téma „Nález pečetidla českého šlechtice z 12. století. Představa nebo skutečnost?“, na 35. zasedání dne 16. 6. 2010 Pavel Blažek na téma „Ženy patriarchů a Saracénů: Středověké diskuse o polygamii“.

VIII. Knihovna CMS

Knihovna měla ke konci roku 2010 celkem 6390 zaevidovaných položek. Za uplynulý rok přibylo celkem 475 nových titulů (včetně darů a výměn). Z periodik přibylo v tomto roce 503 ks, z toho 108 ks české a 50 ks zahraniční produkce. Celková suma evidovaných periodik je 158 titulů v počtu 2981 položek. Na počátku roku se podařilo zaevidovat dar téměř kompletní řady Historische Zeitschrift od profesora Jürgena Miethkeho. Nadále pokračuje doplňování starších časopiseckých řad. Ve studovně byl nově umístěn přístroj na scanování mikrofilmů a mikrofišů, který je volně dostupný jak zaměstnancům CMS a FLÚ, tak zájemcům z řad široké veřejnosti. Prezentace nových publikací z produkce CMS i dalších knižních novinek věnovaných obecně medievistické problematice se rozběhla také na komunikační síti Facebook, kde neoficiální stránku CMS podpořilo již 227 uživatelů. Členem Knihovny rady FLÚ je za CMS nadále Martin Musílek.

Sestavil Pavel Soukup.

Zprávu předkládá prof. PhDr. Petr Sommer, DSc., ředitel CMS.

V Praze dne 7. února 2011.

Zpráva byla projednána a přijata Vědeckou radou Centra medievistických studií na jejím zasedání dne ?????.

Příloha ke Zprávě o činnosti CMS za rok 2010: Individuální bibliografie

CERMANOVÁ, Pavlína

- Die Erzählung vom Antichrist und seine Funktion in der religiösen und politischen Imagination im luxemburgischen Böhmen, in: Wolfram Brande/ Felicitas Schmieder (Hg.), Antichrist. Eschatologische Feindtypisierungen und Identifizierungen, Berlin 2010, s. 159-178
- Il profeta Elia e l'Anticristo nell'apocalittica boema fra XIV e XV secolo, in: Annali di Scienze Religiose N.S. 3, 2010, s. 189-214
- (rec.) Jan Chlábec - Tomáš Černušák, Savonarola a Florencie. Jeho působení a estetické názory, Artefactum, Praha 2008, in: Studia mediaevalia Bohemica 1, 2009, s. 128-131

DOLEŽALOVÁ, Eva

- (ed.) Die Heiligen und ihr Kult im Mittelalter, Praha : Filosofia 2010 (= Colloquia mediaevalia Pragensia 11), 448 s., ISBN 978-80-7007-292-9
- Der Name Hroznata im spätmittelalterlichen Böhmen, in: Die Heiligen und ihr Kult im Mittelalter, ed. Eva Doležalová, Praha 2010 (= Colloquia mediaevalia Pragensia), s. 29-36

KLÁPŠTĚ, Jan

- Boemia plena est ecclesiis et religione divina, in: M. Studničková (ed.), Čechy jsou plné kostelů. Kniha k počtě PhDr. Anežky Merhautové, DrSc., Praha 2010, s. 217-227
- (s J. Mukem a J. Bubeníkem) Klášter minoritů v Mostě - Das Minoritenkloster in Most (Brüx), Archeologické rozhledy 62, 2010, s. 429-468

MAŠKOVÁ, Pavlína

- (ref.) Zdeněk Smetánka: Die Geschichte vom Bauern Ostoj. Alltag im mittelalterlichen Böhmen, Rahden/Westf. 2009, in: Studia mediaevalia Bohemica 2, 2009, s. 343

MILITKÝ, Jiří

- Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech Republic. Bohemia, vols 1-3 (Collection Moneta 107-109), Wetteren – Warszawa : Moneta 2010, 290 + 195 + 119 s., ISBN 978-90-77297-75-9, 978-90-77297-76-6, 978-90-77297-77-3
- Mincovníctví Jana Lucemburského v Čechách. In: Benešová, K. (ed.): Královský sňatek. Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský 1310, Praha 2010, s. 572–579
- Měnové poměry v Čechách a na Moravě od konce 13. století do poloviny 14. století na základě svědectví mincovních pokladů. In: Benešová, K. (ed.): Královský sňatek. Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský 1310, Praha 2010, s. 584–589
- (s L. Polanským) Pražský groš. In: Benešová, K. (ed.): Královský sňatek. Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský 1310, Praha 2010, s. 310–319
- (s M. Karnickou) Mince z pokladu ze Slezské Středy. In: Benešová, K. (ed.): Královský sňatek. Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský 1310, Praha 2010, s. 564–569
- Keltské a antické mince z oppida Hradiště u Stradonic v bývalé fürstenberské sbírce na hradě Křivoklát a v Donaueschingen, Numismatický sborník 24 (2009), s. 27–64
- „Pytel plný peněz“. Poznámky k pokladu mincí tolarového období z Českých Budějovic, Folia Numismatica 24 (2010), s. 1–9
- (s Z. Petráněm) Dvě neznámé varianty pražských grošů Jana Lucemburského, Numismatické listy 65, s. 127–132
- Nálezové zprávy in: Numismatický sborník 24 (2009): Nález denáru císaře Nerona v Nakléřově (okr. Ústí nad Labem), s. 317–319; (s P. Hušťákem) Nález mince Antonina Pia v sídlištním objektu z mladší doby římské v Praze 9-Hloubětíně, s. 319–321; Nález mince Antonina Pia z Jílového u Prahy (okr. Praha-západ), s. 322–323; Nález mince Otacilie Severy na sídlišti z doby římské v obci Jakub (okr. Kutná Hora), s. 323–324; Nález římské mince v areálu sídliště z doby římské v Přešřovicích (okr. Strakonice), s. 325–326; Hromadný nález brakteátů z Prahy (1)-Starého Města, s. 334–336; (s J. Benešem) Nález vídeňského feniku Albrechta II. v Sudoměřicích u Bechyně (okr. Tábor), s. 337–338

MUSÍLEK, Martin

- Hostince, krčmy a šenky na Starém Městě pražském ve středověku, in: Stredoveké mesto ako miesto stretnutí a komunikácie, edd. Ján Lukačka, Martin Štefánik a kol., Bratislava 2010, s. 57-77
- Benediktinské opatství sv. Petra a Pavla ve Vilémově. Příspěvek k historii a stavební podobě „zapomenutého“ kláštera pod Železnými horami, Časopis Společnosti přátel starožitností 117, Praha 2009, s. 157-183

NODL, Martin

- Dekret kutnohorský, Praha : Nakladatelství Lidové noviny 2010, 464 s., ISBN 978-80-7422-065-4
- Häresie in der Häresie. Toleranz und Intoleranz in Böhmen in der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts. Die Utraquisten und die Brüderunität, in: Religious Space of East-Central Europe – Open to the East and the West, edd. Paweł Kras, Krzysztof Bracha, Kraków 2010, s. 333-346

- Słynąca cudami góra Blaník: transformacja mitu, in: Sacrum pogańskie – sacrum chrześcijańskie. Kontynuacja miejsc kultu we wczesnośredniowiecznej Europie Środkowej, ed. Krzysztof Bracha, Czesław Hadamik, Warszawa 2010, s. 167-178

- Univerzitní národy na pražské univerzitě. Konfliktní společenství?, in: Wspólnoty małe i duże w społeczeństwach Czech i Polski w średniowieczu i w czasach wczesnonowożytnych, edd. Wojciech Iwańczak, Janusz Smolucha, Kraków 2010, s. 35-57

- Role inkvizice při potírání učenécké hereze v univerzitním prostředí pozdního středověku (Heidelberg – Praha – Vídeň), in: Inkvizycja papieska w Europie Środkowo-Wschodniej w perspektywie porównawczej ed. Paweł Kras, Lublin 2010, s. 307-326

- (s Františkem Šmahalem) Kuttener Dekret nach 600 Jahren. Eine Bilanz der bisherigen Forschung, AUC – HUCP 49, 2009, s. 19-54 (vydáno 2010)

- Středniověčný testament jako anomalia, in: Dom, majátek, klient, sluga. Manifestacja pozycji elit w przestrzeni materialnej w społecznej (XIII-XIX wiek), edd. Marcin R. Pauk, Monika Saczyńska, Warszawa 2010, s. 149-160

- Jan Slavík and The Genesis of the Czech Nation: Between Methodology, Politics, and Ideology, in: Jan Slavík (1885–1978): A Czech Historian of Revolutions, edd. Lukáš Babka, Petr Roubal, Praha 2009 (vydáno 2010), s. 43-52

NOVOTNÝ, Robert

- Miscellanea k ikonografii zemského soudu, in: Ad iustitiam et bonum commune. Proměny zemského práva v českých zemích, ed. Libor Jan – Dalibor Janiš, Brno 2010, s. 155-166

- Od veřejné prezentace k zlistinění, od rituálu k formalizaci. Úvahy nad proměnami nejstarší nobilitační praxe, in: Jiří Brňovják a kol., Nobilitace ve světle písemných pramenů, Ostrava 2009 (vyšlo 2010), s. 75-83

SILAGI, Gabriel

- (ed.) Magistri Hieronymi de Praga Quaestiones, polemica, epistulae, edd. František Šmahel, Gabriel Silagi, Turnhout : Brepols 2010 (Corpus christianorum, Continuatio mediaevalis 222), CLXIV + 308 s., ISBN 978-2-503-52920-2

- (ed.) Iohannes Hus, Polemica, edd. Jaroslav Eršil, Gabriel Silagi (Magistri Iohannis Hus Opera omnia 22; Corpus christianorum. Continuatio mediaevalis 238), Turnhout 2010, XXXII+650 s., ISBN: 978-2-503-53254-7

SOMMER, Petr

- České křesťanství doby knížete Václava, in: Svatý Václav. Na památku 1100. výročí narození knížete Václava Svatého, ed. Petr Kubín, Praha 2010, s. 65-80

- Der heilige Prokop und sein Kult im Mittelalter, in: Die Heiligen und ihr Kult im Mittelalter, ed. Eva Doležalová, Praha 2010 (= Colloquia mediaevalia Pragensia 11), s. 275-297

- Die gegenwärtige tschechische kirchliche Archäologie, in: Kirchenarchäologie heute. Fragestellungen-Methoden-Ergebnisse, ed. Niklot Krohn, Darmstadt 2010, s. 544-560

- Stát, světce a raný středověk (Opat Prokop očima recenzentů), Český časopis historický 108, 2010, s. 287-305.

- (s Pavlem Břicháčkem a Miroslavem Richtrem) Neobvyklý prvek interiérové výzdoby románské baziliky na Ostrově u Davle, in: Čechy jsou plné kostelů. Bohemia plena est ecclesiis. Kniha k počtě PhDr. Anežky Merhautové, DrSc., ed. Milada Studničková, Praha 2010, s. 199-207

- Želiv Reginarda Metského, in: Za zdmi kláštera. Cisterciáci v českých dějinách, ed. Dana Dvořáčková-Malá, Petr Charvát, Bohumír Němec ve spolupráci s Radkou Lomičkovou, Janem Zdichyncem, České Budějovice 2010, s. 129-136

- (ref.) Josef Unger, Archeologie církevních památek na Moravě a ve Slezsku, Slezská univerzita v Opavě, Opava 2008, in: Studia mediaevalia Bohemica 1, 2009, s. 343-345

SOUKUP, Pavel

- (ed.) Pavel Soukup, Jaroslav Svátek a kol., Křížové výpravy v pozdním středověku. Kapitoly z dějin náboženských konfliktů, Praha: NLN 2010, 247 s., ISBN 978-80-7422-055-5

- Zur Verbreitung theologischer Streitschriften im 15. Jahrhundert. Eine antihussitische Sammelhandschrift aus der Erfurter Kartause, Studia mediaevalia Bohemica 1, 2009, s. 231-257 (vyšlo 2010)

- Bible a násilí za válek s husity, in: Křížové výpravy v pozdním středověku. Kapitoly z dějin náboženských konfliktů, ed. Pavel Soukup a Jaroslav Svátek, Praha 2010, s. 78-89

- Inkvizitoři v Čechách v letech 1315-1415, in: Inkvizycja Papieska w Europie Środkowo-Wschodniej, ed. Paweł Kras, Kraków 2010 (Studia Dominikańskiego Instytutu Historycznego w Krakowie 7), s. 147-172

SVÁTEK, Jaroslav

- (ed.) Pavel Soukup, Jaroslav Svátek a kol., Křížové výpravy v pozdním středověku. Kapitoly z dějin náboženských konfliktů, Praha: NLN 2010, 247 s., ISBN 978-80-7422-055-5

- Kudy přišel Aristoteles? Francouzská debata o kulturním rasismu, Studia mediaevalia Bohemica 1, 2009, s. 275-285 (vyšlo 2010)

- „Návod, jak vést válku proti českým heretikům“. Příběh jednoho nezdařeného protihusitského projektu, in: Křížové výpravy v pozdním středověku. Kapitoly z dějin náboženských konfliktů, ed. Pavel Soukup a Jaroslav Svátek, Praha 2010, s. 90-101
- Králův zachránce, vévodův vrah. Klikatá životní dráha šlechtice Tanguyho du Châtel, Dějiny a současnost 11, 2010, s. 33-36
- ŠMAHEL, František**
- (ed.) Magistri Hieronymi de Praga Quaestiones, polemica, epistulae, edd. František Šmahel, Gabriel Silagi, Turnhout : Brepols 2010 (Corpus christianorum, Continuatio mediaevalis 222), CLXIV + 308 s., ISBN 978-2-503-52920-2
- Život a dílo mistra Jeronýma Pražského. Zpráva o výzkumu, Praha 2010, 390 s., 35 obr., ISBN 978-80-257-0269-7
- Cesta Karla IV. do Francie 1377-1378, 2. opravené vydání, Praha 2010, 398 s. ISBN 80-7203-765-X
- Basilejská kompaktáta, jejich zpísemnění a ratifikace, SMB 1, 2009, s. 187-229
- (s M. Nodlem) Kuttenger Dekret nach 600 Jahren. Eine Bilanz der bisherigen Forschung, AUC-HUCP 49/2, s. 19-54
- Nepatřičná promluva na závěr kolokvia k počtě Bedřicha Loewensteina, DTK 6, 2009, s. 351-355
- Úcta k sv. Václavu v husitských Čechách, in: Svatý Václav. Na památku 1100 výročí narození knížete Václava Svatého. Ed. Petr Kubín (= Opera Facultatis Theologiae catholicae Universitatis Carolinae Pragensis. Historia et historia artium vol. 11) Praha 2010, s. 281-299
- Hesla in: The Oxford Dictionary of the Middle Ages. Ed. by Robert E. Bjork, 4 vols, Oxford 2010: Hus, John (Jan), and the Hussites, s. 829; Utraquists, s. 1640; Tabor and Taborites, s. 1591
- (rec.) Petr Chelčický, Spisy z Pařížského sborníku. Ed. J. Boubín, in: SMB 1, 2009, s. 295-298
- ZACHOVÁ, Jana**
- (ed.) Legendy Wolfenbüttelského rukopisu, Praha 2010, 210 s., ISBN 978-80-7007-342-1
- ŽEMLIČKA, Josef**
- K ústrojí přemyslovského státu. Čechy a Morava jako země, království, markrabství, Český časopis historický 108, 2010, s. 381-405
- Svatý Václav jako věčný kníže „Čechů“, in: Svatý Václav. Na památku 1100. výročí narození Václava Svatého. Ed. Petr Kubín, Praha 2010 (= Opera Facultatis theologiae catholicae Universitatis Carolinae Pragensis. Historia et historia artium, 11), s. 211-220
- Die Verehrung des heiligen Gotthard (Godehard) im přemyslidischen Böhmen, in: Die heiligen und ihr Kult im Mittelalter. Ed. E. Doležalová et al., Praha 2010 (= Colloquia mediaevalia Pragensia, 11), s. 363-368
- K zájmu Přemysla Otakara II. o města, in: Ján Lukačka – Martin Štefánik a kolektív, Stredoveké mesto ako miesto stretnutí a komunikácie, Bratislava, Historický ústav SAV 2010, s. 29-34
- Smrt posledního Přemyslovce jako součást evropské dynastické výměny, in: Čechy jsou plné kostelů/Boemia plena est ecclesiis. Kniha k počtě PhDr. Anežky Merhautové, DrSc. Ed. Milada Studničková, Praha 2010, s. 377-383
- Přemyslovská epocha optikou dneška, in: Zaměřeno na středověk. Zdeňkovi Měřínskému k 60. narozeninám. Uspořádali Š. Ungerman a R. Přichystalová, Praha 2010, s. 569-580
- Kdo na český trůn? Nástupnická otázka po 4. srpnu 1306, in: Za zdmi kláštera. Cisterciáci v českých dějinách. K vydání připravili D. Dvořáčková-Malá, P. Charvát, B. Němec, České Budějovice 2010, s. 99-109
- ŽŮREK, Václav**
- Ampule, ostruhy a lilie. Korunovace moudrého krále, Dějiny a současnost 11, 2010, s. 30-32
- (ref.) Korunovační řad českých králů, edd. Jiří Kuthan – Miroslav Šmied, Praha 2009, in: Studia mediaevalia Bohemica 2, 2009, s. 317-318